
Eleniuksen isku vasten lähetysväen kasvoja - miksi lähetysjärjestöjä painostetaan?

Seurakuntiemme lähetysväki on kuohunut Koti-maa-lehden päätoimittajan Jaakko Eleniuksen lähetysvastaisen pääkirjoituksen (27.9.02) johdosta. Elenius väittää lähetysjärjestöjen toimivan tosiasiallisesti kirkkoa vastaan, vaikka niille kanavoidaan miljoonia euroja seurakuntien rahaa joka vuosi. Kirjoituksessaan Elenius vaatii, että ”rahanat” tulee sulkea ja tuki lopettaa. Käytännössä hän siis vaatii, että lähettisopimukset pitäisi purkaa ja lähetit kutsua pois kentiltä. He kun lähetyskentillensä toimivat ”kirkon rahoilla kirkkoa vastaan” (pääkirjoituksen otsikko).

Eleniuksen mukaan sekä järjestöt että niiden työntekijät, papit ja lähetystyöntekijät, ovat vierasta väkeä todellisessa kirkossa. Hänen mukaansa työntekijät ovat ”ulkopuolisia”, joiden käsiin kirkon lähetystä ei voi jättää. Siksi kirkon pitäisi ottaa koko lähetystyön järjestely omiin käsiinsä. Siihen itse asiassa koko pääkirjoitus tähtääkin. Elenius aloittaa tekstinsä todeten, että kirkon tekemän lähetystyön järjestelyn ”tarkistamiselle” on ”yhä vain painavampia perusteita”. Tosin ainoa todellinen peruste, jota hän tarjoaa, on virkakysymys.

Näin häkellyttävää pääkirjoitusta olisi tietysti houkutus arvioida vain sen tunnekuohun vallassa, jonka tekstin sisältämät väitteet epäilemättä herättävät. Kirjoituksella on kuitenkin laajempi, suorastaan kirkkohistorialliset mitat saavuttava kriisi kirkkomme sisällä. Kyse on siitä lähetystyön organisoinnin muutoksesta, jota kirkossa on suunniteltu jo kahden vuoden ajan.

Lähetysten eri mallit

Elenius ei kirjoita satunnaisia mielipiteitä joi-

denkin lähetystyötä vastaan kokemiensa anti-patioiden johdosta. Hän kirjoittaa täsmällisesti ja päämäärätietoisesti liittyen siihen pyrkimykseen, jolla kirkossamme yritetään lakkauttaa herätysliikejärjestöjen tekemä itsenäinen lähetystyö kokonaan.

Kirkkomme lähetystyön organisoinnista on neuvoteltu yli kahden vuoden ajan piispa Laulajan johtamassa Lähetystyön neuvottelukunnassa. Neuvottelukuntaan on kuulunut edustajia kaikista kirkon virallisista lähetysjärjestöistä. Laulajan työryhmä on jättänyt viime toukuussa väliraportin, joka on nyt avoin yleiselle keskustelulle. Siinä ehdotetaan säätiömallia. Kirkon lähetystyötä koordinoimaan esitetään Kirkon ulkoasiain osaston nimittämää säätiötä, jossa olisi jäseniä (yhteensä 16–17) sekä lähetysjärjestöistä että muilta alueilta. Säätiön tehtävänä olisi määritellä kaikki kirkkomme lähetystyön suuret linjaukset sekä teologiasta että ekumeniasta ja koordinoida toimintoja.

Säätiömalli ei ole saanut kaikkien lähetysjärjestöjen tukea. Työryhmä on siten vaikean asetelman edessä. Tilannetta ei suinkaan helppota, että kesäkuussa Hämeenlinnan lähetysjuhilla lähetysjohtaja Seppo Rissanen esitti uutta mallia, nimittäin Suomen Lähetysseuran täyttää integroitumista kirkkoon. Jos yksi järjestöistä sulautuu kirkon rakenteisiin, muillekaan ei helposti jää enää itsenäistä asemaa.

Ristiriitoja keskustelussa

Lähetysten tulevaisuutta koskevassa keskustelussa näyttääkin kilpailevan monta erilaista mallia. Ensimmäinen korostaa järjestöjen itsenäisyyttä, toinen on säätiömalli ja kolmas

Ruotsin kirkossa aikanaan jo toteutettu ns. kirkkolähetys, jossa lähetysjärjestöillä ei ole enää varsinaista roolia lähetystyössä (pienin poikkeuksin). Lähetystyön kasvua kolmas malli ei tosin Ruotsissa saanut aikaan. Yllä mainitun väliraportin tietojen mukaan lähettien määrä oli siellä vuonna 1995 vielä 150, kun se viime vuonna oli 72. Piskuisessa Suomessa lienee lähettejä vieläkin nelisensataa.

Elenius ajaa pääkirjoituksellaan kirkkolähetysten mallia karkealla tavalla. Keskustelu on näin saanut dramaattisesti uuden vaiheen. Elenius haluaisi lakkauttaa herätysliikejärjestöjen lähetystyön ja kutsuttaa lähetit pois lähetyskentiltä. Järjestöjen virallinen asema purettaisiin. Lähettisopimusten rahat hän kannavoisi uudelle elimelle ja Kirkon ulkomaanavulle. Esityksen aggressiivisuus ja Valkealan kohun populistinen hyödyntäminen osoittavat huonoa makua – mutta siinä ei ole suurin ongelma.

Avoimen keskustelun vaatimus

Asioista on puhuttava niiden oikeilla nimillä. Nyt ei puhuta naispappeudesta eikä kirkollisverojen jakamisesta. Nyt puhutaan lähetysjärjestöjen tulevaisuudesta ja kirkon johtotasolla tapahtuvasta valtapelistä. Tämän luokan keskustelun on oltava avointa ja läpinäkyvää. Transparenttisuus on merkittäviä julkisia päätöksiä koskevien neuvottelujen ehdoton edellytys. Elenius pyrkii näemmä sivuuttamaan Lähetystyön neuvottelukunnan ja yhdessä joidenkin muiden tahojen kanssa väkisin ajamaan kirkkolähetysten mallia lähetystyön uudeksi organisaatioksi.

Vain läpinäkyvä julkisuus säilyttää lähetysväen – siis niiden, jotka lähetystyötä todellisesti tekevät ja tukevat niin Suomessa kuin kentillä – luottamuksen. Muussa tapauksessa Ruotsin malli ajetaan meilläkin vaivihkaa läpi ja luterilainen lähetystyö romahtaa murto-osaan nykyisestään.

Timo Eskola

Perusta
16 €/vuosi

Perusta
Uskon ja
ajattelun avuksi

Aikakauslehti
kaikille teologiasta
kiinnostuneille

Ilmestyy 6 kertaa
vuodessa
- yhteensä yli
300 sivua

Tilaukset:
puh. (09) 612 9940
www.opko.fi/perusta.html